

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 160 Lel. | Negyed évre — — — 40 Lel.
 Fél évre — — — 80 " | Egyes szám ára — — — 3—
 Nyilttér soronként 10 Lel.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendőek. Kéziratok nem adtnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Egy kis csevegés a „Vörös-kakas“-ról, tűzoltóságunkról és az ezekkel kapcsolatos apróságokról.

Az eddigi esős és állandó nedves időjárást felváltó forró meleg beálltával a város ösz-polgárságának érdekében valónak tartjuk a „tűzoltással“ foglalkozni. Még a nedves szezonban, f. hó 2-án éjjel 2 óráját történt, hogy a 3 órán át zuhogott eső dacára szakadó esőben Páris Albert iparos társunk Kistimár-utcában lévő műasztalos műhelye, raktára kigyulladt s leégett. A kára circa 200.000 leu; amiből biztosítás révén 40.000 leu meg fog térülni. A tűz oka ismeretlen, habár a jelek szerint a gyújtogatás gyanúja nem alaptalan. Ugyebár mennyi izzadságos emberi munka, mennyi érték veszett oda a tűzben? I S mégis mit látunk? Az emberek optimisták, könnyelműek, nem biztosítanak, a védekezésre előírt szabályokra, rendeletekre fűtülnek s nem szívesen áldoznak annak a testületnek javára, amelynek tagjai tűz esetén „ingyen“, életüknek, egészségüknek, munkaidejüknek és nyugalmuknak veszélyeztetésével igyekeznek embertársaik vagyonát, életét megmenteni.

Faragó Endre gyógyszerész, tűzoltó főparancsnok érdeme, hogy ma elég jól szervezett és jól működő önkéntes tűzoltóságunk van. Derék alparancsnokai és tagjai igazán humánus kötelességeket vállaltak magukra s bizony lelkiismeretesen is teljesítik hivatásukat.

Amde baj van. Baj, amelyet részint a polgárság közönye, részint a város „szükmarkusága“ idéz elő. Ugyanis nem elég az, hogy akadt 40—50 ember, akik a tűzoltás mesteriségét kitanulva és azt gyakorolva meg nem fizethető áldozatokat hoznak a mindig háládatlan „köznek“: nekem, neked, nekünk, nektek, hanem szükséges, hogy ezek a derék emberek, tűzoltók fel is legyenek szerelve mindazzal, ami a sikeres és gyors tűzoltáshoz szükségeltetik.

Faragó tűzoltóparancsnok és a választmány minden tagja, továbbá Vulcu János elnök, nagykereskedő a városi tanács „szükmarkuságából“ is igyekezett kisajtolni az egyesület részére a szükségesek egy részét, de bizony sok-sok minden hiányzik még.

Ha valahol tűz üt ki, a házbeliék sietnek az oltási munkát végezni s legtöbbször megfélekednek arról, hogy a városházára szaladjanak értesíteni a tűzoltóságot a tüzről. Csak mikor már nem bírnak az elemmel, jut eszükbe a rendőrséghez futni.

Elsősorban tehát szükséges egy őrtorony, amelyben őrség legyen s amelynek alsó helyiségei alkalmasak legyenek a drága tömlők helyes kezelésére és megóvására. Erre pénz kell, de bizony a város azt mondja: nincs. Sőt gyakran a jóváhagyott költségvetés szerinti tételek kifizetését is késedelmesen, vagy egyáltalában nem (ez is megesett, Szerk.) teljesíti. Pedig hát tűzoltó adó van. Jól tudjuk,

hogy egy őrtorony építése sok pénzbe kerül s éppen ezért valamelyik templom tornyát kellene erre felhasználni s berendezni. Faragó tűzoltóparancsnok már kieszközölte a lutheránus egyháztól erre az engedélyt, de a továbbiakra nézve pénz kell, az pedig: nincs. A toronyban egy 10—12 km. távolságra is elhallatszható szirénát kellene elhelyezni, amely tűz esetén mindenkit felriasztana s azonkívül a pontatlan s nem mindenki által látható toronyóra helyett reggel 8, déli 12 és esti 6 órakor a pontos középeurópai időt is jelezhetné.

Szóval nem elég az, hogy van „kivel“, hanem legyen „mivel“ oltani a tüzet s ha figyelembe vesszük, hogy a házak udvaraiban az előírt nagy hordó viz, a létra, kézi lámpa, kézi vedrek csak kevés helyen vannak meg, akkor bizony az eljövendő száraz, forró, meleg hetekben, amikor a mezőkről az „élet“ is fedél alatt lesz, jogos aggodalommal feketik le a szászvárosi polgár.

Szigoru udvar-razziát kérünk, mielőtt baj lenne s ott, ahol ezek az előírt dolgok hiányoznak, szigoru büntetést, mert hiszen a mulasztók nemcsak a maguk, hanem a mások, a szomszédok javait, testi és életbiztonságát veszélyeztetik hanyagságukkal.

E helyen is kérjük a szászvárosi önkéntes tűzoltó-egyesület parancsnokságát, hogy összes kivánságait, amelyek a tűzoltóság kifogástalan és teljes sikerű gyors működését biztosítani tudják, leendő közlés végett a „Szászváros és Vidéke“ szerkesztőségével írásban, precízrozztan közölje. Hadd lássa a lakosság, hogy a mindnyájunk vagyonát, életét védő, mentő egyesületnek „mire van szüksége“. Mije van, mit kell kapnia a várostól, mit kap meg belőle stb. stb.?

Forró, száraz melegség, kedvező szelek mellett Szászvároson is egész városrészek éghetnek le s akkor igazán megláthatjuk, hogy a közt és magánosokat ért kár összege mennyivel és mily sokszorosan fogja felülmulni azt az összeget, amelyet a szászvárosi önkéntes tűzoltótörsület kifogástalan működése és teljesítménye kárára elvon a „város“, az egyesülettől.

Senki sem tudhatja, mire virrad, mire ébred: nyugalmas, boldog álmodat mily könnyen zavarhatja meg a „Vörös-kakas“ tüze, füstje, lármája s a ma még gondtalan, módos és nehéz munkával javakat szerzett ember milyen gyorsan válhat tönkre ment koldussá.

Várva a tűzoltó-egyesület vezetőségének őszinte és részletes nyilatkozatát (évi jelentését és észrevételeit) s remélve, hogy ugy a városi tanács valamint az ösz-polgárság minden lehető el fog követni, hogy a tűzveszély eshetőségei csökkenjenek s azok lefolyása enyhe legyen, azzal zárjuk be sorainkat, hogy eme fontos kérdést ezután is állandóan felszínen tartjuk.

ifj. Szántó Károly.

Hunyadvármegye közegészségügyi bizottságának ülése.

Hunyadvármegye közegészségügyi bizottsága f. hó 9-én tartotta rendes ülését a prefektus irodahelyiségében dr. Robu Miklós al-elnök elnöklétével. Jelen voltak: dr. Motiu Miklós kórházi igazgató főorvos, dr. Hosszu Eugen városi főorvos, dr. Mihut, Albescu Virgil gyógyszerész, Mahler Manó, Oprea Mircea polgármester, Ilie Ioan városi főjegyző és Hoffer Nándor városi állatorvos.

Dr. Robu Miklós felolvassa Hunyadvármegye prefektusának 6781. számú átiratát, melyben értesíti a megyei főorvost, hogy az új közigazgatási törvény értelmében az egészségügyekben neki átengedett hatáskörben az intézkedés jogát teljesen a főorvosnak engedi át. A bizottság ezt tudomásul vette.

Foglalkozott a bizottság Zaharie György hátszegi lakos kérésével, aki kéri a bizottságot, hogy üveg- és pohármosó készülékét illetékes helyeken ajánlja. (A készülék minden vendéglőben és korcsmában szükséges. Városunkban is be fog mutatni. Szerk.) A bizottság helyeslőleg tudomásul veszi a kérést.

Ioan Blandea szászvárosi lakos az irányu kérésére pedig, hogy a szászvárosi állomás közelében nagy benzín és olajraktárt készülni létesíteni, a bizottság a helyszíni szemle meg-ejtése végett dr. Robu Miklóst és Mahler Ignácot küldte ki. Ugyancsak őket küldte ki a bizottság a Klein Oszkár kudzsiri mérnök által kért vasolvasztó nagyítás és kiegészítés tárgyában is, viszont a piskii egészségügyi tanács javaslatára Weisz Samu kérését elutasítja egy szappanfőzdére vonatkozó engedély kérése ügyében azzal az indokkal, hogy a helyiség nem alkalmas a feltüntetett célra. Miután a bizottság Aurel Baciú alsóvárosi papnak a háza előtt lévő tó eltávolítása ügyében kedvező határozatot hoz, az ülés véget ér.

Gyógynövénytermesztés, gyűjtés és a falusi nép.

A falvak földművelő lakói nem is sejtik, hogy ott, ahol ők naponta megfordulnak, ahol főfoglalkozásukat üzik: keretjeik-, legelőik-, rétjeik-, szántóföldjeik-, erdőkben, mennyi „értékes burján“, van, aminek intenzív gyűjtésével óriási jövedelmet biztosíthatnak maguknak. A nép részint tudatlanságból, részint konzervatív voltánál fogva bizony nem törődik a „burjánokkal“, pedig ezek leveleikkel, virágaikkal, gyökereikkel, hagymáikkal, magvaikkal, a gyógyászatnak fontos szükségletét képezik. Bodza-, hársfa-, egérfarkufű, lánvirág, mályva, beléndek, kököröcsin, bolondító csalmatag, somkóróvirág, mézvirág, bürök, stb. stb. ismertebb és kevésbé ismert növények virágai, levelei, magjai mind-mind pénzt, bevételi forrást, jövedelmet jelentenek s a gyűjtést olcsó munkaerők végezhetik, nehéz munkára nem alkalmas öregek és 7—12 éves

gyermek, akik játszás közben a testet-lelket edző napfényes, ózondus szabad természetben dolgozhatnak s egy kis szorgalommal annyit szerezhetnek, mint a nehéz testi munkát végző kapások, kaszások stb. A falusi nép és gyermekeik kellő kioktatás után szép pénzt kereshetnek e léren. A szászvárosi országoshírű Faragó-féle gyógynövény-termesztő gyűjtő-száritó és osztályozó telep szivesen ad utasításokat a gyűjtésre nézve s a gyűjtés eredményét — bármily menységben — készpénzzel beváltja. Ma már sok családnak ad kenyeret ez a telep s bizony vannak 12—14 éves gyermekek, akik hetenként 300—400 leut is szereznek. A falvak papjai, tanítói s más intellektuellerjei világosítsák fel a népet ez irányban is, mert amikor a magas politikáról van szó, akkor a „felvilágosító plakátok“, röpiratok ezreivel árasztják el a népet s a szónokok százai prédikálnak a népek programról, eljövendő boldogságról, gazdagságról stb. stbiről. A Faragó—Gross-féle szászvárosi gyógynövénytelep nemcsak a gyűjtőtől vásárolja a gyógynövényféléket, hanem ők is mintegy 28 hold bérelt területen termesztik azokat. Az ország gyógynövény szükséglete azonban nagy s így külföldről „kell“ behozni — sajnos — még olyan árukat is, ami „ittthon“ „nálunk“ „határainkban“ bőven terem. A városi tanács jól tenné, ha interveniálna az illetékes miniszteriumnál, hogy az agrárreformmal kapcsolatos rendelet értelmében megyénként ily telepek részére kihalásig 40 hold föld a megyében egyedüli szászvárosi gyógynövénytelepnek is kiadassék. Hány családnak juttatna ez kenyeret s mennyi pénznek a külföldre való kivándorlását akadályozná meg. Vármegyénk vezetőségeinek újlag figyelmébe ajánljuk ezt a közgazdaságilag is fontos és jelentős gyógynövénytelepet, amely megérdemel legalább is annyi figyelmet, mint egy gazdasági vagy iparkamarai választás, mert ez nemcsak a nép kereseti forrásait bővitené, hanem a folyton dráguló patikai gyógyszerek áremelkedésének is gátat vetne. (ifj. Sz. K.)

A helybeli ref. nőegylet kerti mulatsága.

Szent medárdus következetes maradt magához és a hozzá fűzött 40 napos esőt jelentő rossz szokáshoz f. hó 4-én is sűrű fellegeivel ijesztgette a ref. nőegylet tagjait, kik pedig kerti ünnepélyükhöz annyi reményt fűztek s annak sikere érdekében annyit buzgokodtak. Szép és izléses sátorábró várta a közönséget mindenféle jóval, remekeivel a házi cukrászművészetnek, pompás sültjeivel és italjaival, hogy a megjelenő közönségnek minél messzebbmenő figyelemmel hálálja meg támogatását. És a közönség, dacolva az őszi idővel, — kabátokba és sálókba burkoltan — oly szép számban jelent meg, hogy az aggódó nőegylet megbocsátott Medárdusnak s elfeledte, hogy a pompás nyári toalettek helyett, melyekben pedig úgy szeretett volna ragyogó napsütésben pompázni, már divatja mult, nem elég rövid őszi kosztümben kellett a háziasszonyi tisztet ellátni.

Halászat, ringispil, a dalárda pompás együttese szórakoztatta délután a közönséget és négy bájos bakfis tánca nyújtott pompás képet. Az esti órákban pedig a fleckenezés idejére begyűltek a nagyok, a jó bort erősen fogyasztók, s a cigányzene hangja mellett megindult a kedélyes mulatság. A fiatalok táncra perdültek, a leányok elfeledve, hogy oly nehéz manapság férjhez menni, és a fiuk hogy oly kevés ma a pénz megnőssülni. Az öregek pedig csendes quaterkázásba keresve

a napi gondok elől menedéket, elmerülve nézték a színes képet, talán emlékezve az ők idejebeli majálisokra, mikor kevesebb volt az eső és több pénz. És így folyt a mulatság mindenki meglepedésére, csendben, simán és uriasan. Szent Medárdus szive ennyi hangulat láttára szintén meglágyult és az őszi hideget felváltotta az esti órákban egy simogató, kellemes nyári szellő.

(Cenzurázva)

Nem mulaszthatjuk el e helyen megköszönni Szászváros magyar közönségének társadalmi réteg nélkül azt az önfeláldozó szeretetet, mellyel intézményeinek még megmaradt töredékeit dacára saját maga súlyos anyagi helyzetének, fentartani s ez által azok megélhetését biztosítani igyekeznek. Nehéz terhet, súlyos ömeggadózást vett és vesz magára ez a maroknyi csapat, de teljesíti oly türelemmel és oly kezzséggel, hogy azt megköszönni szóval nem lehet, jelentőségét pedig csak azok tudják kellőleg méltányolni, kik egy közös sorsnak, közös sujtottjai. Boso.

Nyílt kérelem!

Tisztelettel kérjük az iskolák, egyesületek, tanintézetek s különböző egyletek vezetőségeit, valamint hangversenyek, multságok, színelőadások s bármily társasösszejövetelt rendező bizottságok elnökeit, igazgatóit, hogy rendezendő ünnepeik, multságai, előadásai programját velünk lapunk zártáig, vagyis péntek d. u. 2 óráig közölni sziveskedjenek, ha azt akarják, hogy a közönség lapunk útján is tudomást szerezzen róluk. Amennyiben óhajtják, hogy azokról lapunkban tudósítást közöljünk, kérjük, hogy tudósítónk részére a „Szászváros és Vidéke tudósítójának“ címmel és a rezervált hely számával ellátott s megfelelő tiszteletjegyet az előadás előtt legalább két nappal szerkesztőségünkhöz még akkor is eljuttassák, ha belépődíj nincsen, mert ellenkező esetben nem lehetünk abban a helyzetben, hogy a multság, előadás stb. lefolyásáról lapunkban megemlékezhessünk.

ifj. Szántó Károly,
felelős szerkesztő.

NAPI HIREK.

— **Ötvenéves jubileum.** Grestenbrein Tamás és Mátrai József dévai kőfaragomesterek a napokban ünnepelték meg felszabadításuknak ötvenéves jubileumát. Mindkét kőfaragómester Budapesten egy cégnél szabadult fel és 1904. óta együtt is dolgoznak. Grestenbrein Tamás, aki a bécsi Hofmuzeum és a budapesti bazilika építésénél is résztvevő Erdély több városa középületeinek építésénél is közreműködött, mivel több helyen is volt üzeme. Mátrai József társával együtt Déván a színház és a Fehér-Kereszt építésénél is résztvettek.

— **Uj orvos.** Néhai Vigh Gábor helybeli közbecsült iparos polgártársunk fia, dr. Vigh Gábor gyakorlati éveit befejezve, ez év tavaszán Magyarországon ottani érvénnyel bíró orvosi diplomát szerzett. A fiatal orvos diplomája az elmúlt hetekben Jassyban a „Ministerul Sanatatii si Ocrotirilor Sociale“ által kinevezett bizottság előtt sikerrel letett „libera praktika“ vizsgái alapján nostrificáltatott s ennek alapján most itthon is bárhol folytathat orvosi gyakorlatot. Katonai kötelezettségének eleget teendő, nemsokára bevonul s ennek végeztével fog határozni letelepülésének helyéről. Jó lenne, ha Szászvároson, szülővárosában maradna. Az új orvosnak szívből gratulálunk s kívánunk sok szerencsét!

— **Publicatiile muzeului judetului Hunedoara.** A Déván székelő hunyadmegyei muzeum XXIII. évkönyve (jelentése) látott napvilágot. A román nyelven irt évkönyvet Malász József a muzeum tudós igazgatója szerkesztette. Írásaival ő is szerepel benne. Nekrológot találunk tőle Mailand Oszkáról, a muzeum első igazgatójáról és ismertetést a muzeum belső adminisztratív életéből, közölvén a muzeum vezetőségének teljes névsorát. Ezenkívül még dr. Roska Márton kiváló archeológustól és dr. Iván Klásterskytól találunk benne tudományos cikkeket. Az évkönyv 86 oldal terjedelmű s a dévai megyei nyomdában készült.

— **Halálozás.** Szomoru hirt hozott a posta: Brassai Rezső szászvárosi s utóbb budapesti műasztalos f. hó 8-án Magyarországon Rákospalotában 48 éves korában meghalt. Az elhunyt városunk szülötte volt s itt általános szeretetnek és közbecsülésnek örvendett. Halálát májbaja okozta. Az elhunytban Brassai Brutus helybeli iparos polgártársunk, valamint Brassai Arthur nagyszebeni bőrgyáros a bátyjukat gyászolják. Feleségén, két kiskoru árváján és a kiterjedt rokonságon kívül sok-sok jóbarát, ismerős hullajt könnyet a sokat szenvedett férfi elmulásán. Egy talpig becsületes ember, jó apa, jó férj és hű barát szállt sirba vele.

— **Az „Emke“ épülete.** Bizony szomoru kötelességet teljesítünk: Az Emke kolozsvári vezetőségének ez uton hívjuk fel figyelmét a Szászvároson a Főtéren levő házának elhanyagoltságára. Ugy külsőleg, mint belsőleg sok-sok javításra szorul ez az emeletes épület s nem tulozunk, ha azt állítjuk, hogy az épület az omladozást megkezdte. Tudunkkal évek hosszú során át nem reparálták ezt a nagy épülettömböt. Kérjük az Emke elnökségét, hogy szakemberét küldje le, hogy alapos meggyőződést szerezhessen a javítások szükségességéről. Ugy véljük, hogy a ház jövedelmezősége tekintetében is lehetne nagyobb eredményeket elérni, ha nemcsak tatarozási, hanem átalakítási munkálatokat is végeznének rajta. Reméljük, hogy nem hiába irtuk e pár sort.

— **Beiratások a kolozsvári református leánygimnáziumban.** A Cluj—kolozsvári református leányfőgimnáziumban az előzetes beiratások a jövő tanévre július 1—10 között, a rendes beiratások szept. 1—15 között tartatnak meg. A javító vizsgák ideje szept. 2—8. Ugyanakkor jelentkezhetnek ott az V. osztályba való fellépésre jogosító felvételi vizsgálatra bármely magyar tannyelvű alsófokú középiskola IV. oszt. végzett tanulók is. A most már nyilvánossági joggal bíró intézet a belvárosban épülő új kétemeletes otthonában az ősz folyamán fog behorcolkodni. A református Szeretetházban elsősorban az iskolának növendékei találhatnak gondos felügyelet mellett előnyös ellátást és elhelyezést. A felvétel iránti kérések az internátus igazgatóságához (Calea Regele Ferdinand 83.) küldendők be aug. 1-ig.

— **A róm. kath. egyháztanács** által augusztus 1-én rendezendő kerti mulatságra az előkészületek nagyban folynak. A rendezőség minden előkészületet megtett arra nézve, hogy a n. é. közönség a lehető legjobban érezhesse magát. Szórakoztatásról, továbbá meleg és hideg ételekről, valamint elsőrendű italról bőven gondoskodik a rendezőség.

— **A dévai Sakk-klub közgyűlése.** A dévai Sakk-klub június 22-én dr. Craciunas Rudolf elnöklete alatt megtartott gyűlésén a lemondott pénztárnok Breier Sándor helyébe Herbay Eugent választották meg. Elhatározták, hogy s sakk-élet minél intenzívebbé tétele végett a klubot sakkokkal és szaklapokkal látják el és hogy a tervezett klubközi versenyt feltétlenül megtartják.

— **A Banca Nationala dévai fiókja.** Mint már megírtuk a Banca Nationala Déván, a Takarékpénztár emeleti helyiségében fiókindezést létesít. A fiókindezést ünnepélyes megnyitása már a közeljövőben meg fog történni. A bank főleg visszleszámitolással és a bankoknak való hiteladással fog foglalkozni. Magánfelekkel stb. nem tárgyal. Az új fiókindezést létesítése megyénk pénzügyi viszonyaira különösebb kihatással nem lesz, mert pld. a megyei ipari intézmények más bank-érdekelttségbe tartoznak.

— **Örvendetes helyreigazítás.** Lapunk ez évi június 27-iki számában közölt „A hunyadmegyei magyarság a szászvárosi ref. Kún-kollegiumért” c. cikkünkben a jelenvoltak és adományozók névsorából kimaradtak: Brády Elemér Románbrettyéből és Sente Béla Magyarbrettyéről. Lukács Ferenc algyógyi föld-birtokos a 10 éven keresztül évenként fizetendő 5000 leu adományon kívül, ő és neje sz. Sente Irma közösen még 1 mm. buzát is ajánlottak fel a ref. Kún-kollegium konviktusa számára. Vajha minden mellét veregető, a fórumon tolláskodó, vezérkedő, javakban bővelkedő nagyszáju, de áldozatkészségben szűkmarku magyartestvérünk is követné a Lukács Ferenc és neje sz. Sente Irma dicseretre méltó példáját! Nemsokára szint kell vallanunk e téren is s akkor meglátjuk, hogy kik a magyarságnak, a magyar ügynek igaz vezetői, barátai?! Vederemo!

— **Katonazene a „Centrában.”** A helybeli „Central” szálloda nyári helyisége megnyilván, közönségünknek újra alkalma lesz nyári estéken a helybeli katonazene koncertjeit végighallgatni. Kartmann Mihály vendéglős anyagi áldozatok árán igyekszik közönségének kedvében járni. A Cell-féle mindig jéghideg „Herkules” és „Ursus” sörök kedvelői sűrűn keresik fel városunk eme elsőrangú éttermét, ahol e nyáron is gyakran fog játszani a katonazene.

ERZSÉBET MOZI a „TRANSSYLVANIA“-ban.

**Ma vasárnap július hó 11-én
délután 4 és este 8 órakor**

SALAMMBÓ

**HAMILCAR leányának szerelmi tragédiája, vagy:
Karthágó ostroma.**

Monumentális tört. film, a párizsi AUBERT és a bécsi SASCHA cégek együttes nagy alkotása. Gustáv Flaubert regénye nyomán rendezte: Pierre Marodon. Főszereplők: Salammbó: Jeanne de Balzac, Mathó: Rolla Normann, N'Arr Haras: Rafael Livin, Spenidius: Henry Baudin stb. stb. — Ezenkívül:

A CIGÁNY

Szigligeti Ede színműve. — Rendezte Forgács Antal. — Szereplők:

Zsiga: Rózsahegy Kálmán, Róza leánya: Muzsnay Bella, Földesur: Vándory Gusztáv, Kurta: Kürthy József, Gyuri: Sárossy Andor, Márton: Vendrey Ferenc, Rebeka: Ujhelyiné, Évi: Saci v. Blondel.

Kiadó üzlethelyiség. Kasztó-utca 4. szám alatt egy üzlethelyiség kiadó. Bővebbet ugyanott. 3 1—3

— **Nyílt kérdések. Bajok vannak a vasuti fuvarlevelekkel.** Tisztelt szerkesztőség! Sziveskedjenek e pár kérdésnek helyet adni: 1. Miért nem lehet még manapság sem vasuti fuvarleveleket (kitöltetlen nyomtatványt) kapni a postán, a dohánytözsdékben s más bélyeg, levelezőlap árusító helyeken? 2. Miért lehet csak kint a vasutnál csakis a vasuti raktárosnál kapni ilyen blankettát? 3. Miért számít a camionaj (expeditör) fuvarlevél kiállításért, melyet a vasuti raktáros állít ki „szivesség“-ből a feladónak 15 leut darabonként? 4. Melyik kereskedő az, aki nem tudná a fuvarleveleket kiállítani s melyik az, aki ezt meg nem tanulhatná darabonként 15 leuért? — (Aki évente 100—150 küldeményt küld, az bizony 1500—2250 leut spórol meg vele.) 5. És végül miért van az, hogy, aki személyesen állítja ki a fuvarlevelet, az megtanulja, hogy mi az a passzív rezisztencia? És legvégül: A vasutraktáros nem kap rendes fizetést, hogy a camionaj által 15 leu kiállítási díjat számíttat fel magának? Ha évente circa csak 1500—2000 fuvarlevél állíttatik ki, így is 22—30000 leu minuszt jelent a feladónak. Miért? A CFR. vasutigazgatóságának figyelmébe ajánljuk e kérdéseket és sérelmeink orvoslását. Orăștie, 1926. június 4. Tisztelettel: Vonaton leendő fuvaroztatást igénybe vevő több polgár.

— **„Tudomány és Haladás.”** Ez évben Marosvásárhelyen Tudomány és Haladás címen havonként egyszer megjelenő tudományos folyóirat indult, amely az elméleti és alkalmazott természettudományok köréből, állandón a leggyakorlatiasabb érdekességekkel szolgál az olvasó közönségnek. — A tudományos szemlélet megjelenése óta a legnagyobb érdeklődés kíséri és a vállalkozást megérdemelt siker koronázza. A Tudomány és Haladás változatos szerkesztésében, állandó rovat van, a Kazánegyesületnek, amelyben komoly olvasóközönségünk figyelmét felhívjuk ismételten erre a havi tudományos szemlére, amelynek előfizetése egész évre 400 leu, félévre 200 leu, egyes szám ára 40 leu. Megrendelhető a „Tudomány és Ha-

ladás” szerkesztőségétől, Marosvásárhely, Str. Calarasilor No. 42.

— **Önuralom, önfegyelmélettség.** A háboru nemcsak emberi életeket, javakat, erkölcsöket tett tönkre, hanem az emberek társas érintkezésében is óriási elváltozásokat okozott. A durvaság, kiméletlenség, kötekedés váltotta fel a hajdanai, háboru előtti idők világnézetét, morálját, finom modorát. A „comme il faut“-val hadakozik ma minden. Azt hisszük az emberek „idegrendszeré”, idegzete lett rosszabb, gyengébb s ezáltal az önuralom, az önfegyelmélettség is nagyon meglapult. Ezt bizonyítják az itt-ott előforduló napnap utáni esetek is. Az önuralom hiánya a napokban városunkban is kinos jeleneteket szült. — Egy helybeli nagyobb vendéglő helyiségében egyik éjjel két uriember szóváltásba elegyedett úgy, hogy „súlyosabb” természetű „argumentumokra” került a sor, melyben egy harmadik ur is szerepelt. Sértő, bántó szavakkal spékelt könnyű testisértések jeleneteit többen nézték végig. A feltűnést keltő incidens okát s az ügy további fejleményeit nem ismerjük.

— **„Érdekes Ujság.”** Erdély magyar olvasóközönsége régen nélkülözött már egy jól szerkesztett, szépen illusztrált képes ujságot. Az „Érdekes Ujság” legújabb száma — amely július 4-én jelent meg a romániai könyvpiacra — minden tekintetben szenzációs. Legújabb számának főbb tartalma: Lédererné, írta Nádas Sándor. Állatsereglet az emberben, Lovászy Károlytól. Samu, Szenes Béla bohózata. Az én életem, írta Ferenczy György. Mikor az orosz nő szeret. (Szenzációs részlet Maurice Paléologue emlékirataiból). Menthetetlenül meghal az, aki illetéktelenül megnézi Tuthankhamen sírját. Ezenkívül a rendes rovatok: Aviatika, Rádió, Divat, Nagyvilág, Hasznos tudnivalók, Kozmetika, Színház, Mozi, Bélyeggyűjtés, Gyermekevilág, Bűnügyi krónika stb. Érdekes fényképeket közöl a világ minden eseményéről. A terjedelmes és nivós képekkel gazdagon illusztrált ujság ára számonként 20 leu, kapható az egész országban, a Pallas lapterjesztő valamennyi árusítójánál. (Az „Érdekes Ujság” már városunkban is nagy tért hódított. Szerk.)

— **Egy, az idegeit hűs habokban edzeni készülő karamelli- és makaói-bankár félhaszonra ügyes helyettest keres.** Ajánlatokat „kitartás az utolsó pólíg” jelíggel a helybeli „Zsebely-Bankkonzorcium“-hoz a kiadó továbbítja.

— **Inspekción e héten (július 12. reggel 6 órától július 19. reggel 6 óráig)** a Főtéren levő Graffius-féle gyógyszertár tart. Éjjeli csengő működik.

— **Apró hírek.** Városunkban a Schuleri szeszgyár Rt. által forgalomba hozott tordai sörgyár söre megolcsult. A „Korona” vendéglőben poharanként 6 leuért árulják. — A „Vingai csokoládégyár” híres bonbonjai ma már a megye minden részében s így Szászvárosban is minden üzletben kaphatók.

— **Megszűnik a bukaresti református esperesi hivatal segélyirodája.** A bukaresti ref. esperesi hivatal közli, hogy egyházi és iskolai ügyekkel való túlterhelte miatt segélyirodáját megszüntette. Azért a jelen közlés után érkező magánjellegű megkereséseket f. hó végéig elintézetlenül fogja visszaküldeni. Az előbb beérkezett kéréseket azonban a lehetőség szerint legrövidebb idő alatt fogja elintézni. E hirdetéstől számított 6 hét után semmiféle levél, kéres vagy okmány megörzésére sem vállalkozik a hivatal.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL*)

Tekintetes Szerkesztőség!

Tisztelettel kérjük alanti cikkünknek becses lapjában közlését.

A „Szászváros és Vidéke“ f. évi július hó 4-iki számában Simon Ferenc aláírással megjelent cikke vonatkozólag megállapítjuk, hogy cikkiró a cikke elején használt „sommás valótlanág“-ot saját maga cáfolja meg akkor, amidőn cikke további folytatásában beismeri a régi és újabb veszteségeket, beismeri, hogy 3 év alatt semmi osztalékot sem kaptunk, beismeri, hogy a tagoknak joga van üzletre-szeiket felmondani, beismeri (a nem létező röpivekről) hogy a mozgalmat úgy jellemezte amint az akkor közszájon forgott, de arról nem tehet.

Hát irtunk mi egyebet? Mi ugyanezt a tényállást szögezzük le. Hát akkor mi a sommás valótlanág? Megmondjuk mi:

Az, hogy az általunk közölt cikkben nem akar ráismerni saját személyére, már pedig mi mindig és mindenütt ügyvezetésről és nem üzletvezetőkéről beszéltünk és tudtunkkal az ügyvezető-igazgató cikkiró ur, s a helyett, hogy saját maga védelmére kelne, leírja a „Hangya“ keletkezését és üzletmenetét a mai napig, amit ugyis mindnyájan tudunk, s ebben felsorolja az üzletvezetőket, őket veszi védelmébe, kivéve az elsőt, akit „nem vált be“-nek titulál, pedig azt is talpig becsületes és kitűnő szakembernek ismertük s akiket szándékunk sem volt még távolról sem ez ügybe belekeverni, hiszen mindnyájunk által csak elismerést érdemelnek s akik éppen ezért nem is szorultak az ön hirlapi védelmére.

Tehát értse meg t. ügyvezető-igazgató ur, hogy csakis az ön működésével nem vagyunk megelégedve, ez meg lett már mondva önnek több ízben, amit a felügyelő-bizottsági jegyzőkönyvek is igazolnak s ön még sem akarja megérteni. Az nem védekezés, hogy szakképzett kereskedő is mennyire tévedhet, mert ön már 3 év óta folytonosan téved s mindennek dacára — pedig a közgyűlést megelőző értekezleten egyik üzletrésztulajdonos ezt szemébe is megmondta — még sem vont le a konzekvenciákat — pedig megígérte — s így mi, akik az ön ügyvezetése alatt mindenütt csak visszafejlődést látunk, felmondtuk üzletre-szeinket.

Ami az üzletrészeknek csak kétszeres felelősségét illeti, — azt hisszük ez éppen elég — ebben igazat adunk önnek, meg abban is, hogy a központtal szükség van összekötő szervre, s ez az igazgatóság, de ha az ügyvezető-igazgató oly messze van ettől a szakmától mint Szászváros Jeruzsálemtől, akkor — az üzlet érdekében is — álljon félre s bizza azt teljesen az üzletvezetőre, s gyakorolja csak az ellenőrzési jogot. Punktum.

Tisztelettel
több üzletrésztulajdonos nevében:
Szűts József.

*) Közérdekű felszólamlásokat e rovat alatt díjtalanul közlünk. A felelősség a beküldőt terheli. Szerk.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Névtelen levelekre nem válaszolunk, kéziratokat vissza nem adunk.

Előfizető. Lapot megindítottuk. A ref. elemi iskola vizsgáin a tanfelügyelő helyettese által a gyermekekhez intézett három kérdés a következő volt: 1. Ha Romániát idegen hadsereg támadná meg s te 25 éves lennél, mit tennél? 2. Melyik országot szereted a legjobban és miért? 3. A magyar nyelven kívül kívánsz-e más nyelvet tanulni és melyiket? Megirtuk már, hogy e kérdésekre adott írásbeli feleletek nagy csalódást hoztak azokra, akik örökösen irredentizmussal vádolják a magyarságot.

Cenzurat: Comenduirea Pieței Orăștie.

Eladó ház. Szászvárosban az Ország-ut 52. sz. alatt (Str. Mihaiu Viteaz) 3 szoba, konyha, pince, kert stb.-ből álló ház eladó. — Értekezhetni özv. Stoica Györgyné tulajdonossal fenti szám alatt.

Autótulajdonosok figyelmébe!

5 1-3

Tisztelettel értesitem a t. autótulajdonosokat, hogy üzemet

új autórugó (féder) készítő és autórugó javító műhelyt nyeltem ki.

Kifogástalan munka, gyors, pontos és olcsó kiszolgálás! Tisztelettel:

Burgus Zsigmond

kocsigyártó és okl. patkoló-kovács
Orăștie—Szászváros, Kovács-utca.

A holozsvári közkedvelt, kitűnő zamatu
Czell-féle
„Ursus“ és „Hercules“ sörök
Szászvárosban
és környékén is mindenütt kaphatók.

Szászváros és környéke főraktára:
Kartmann Mihály
Országút (Preisich-ház).

A helybeli 184 5-6

CENTRAL vendéglőben
eme elismert sörök jégbehűtöten,
naponkénti friss csapolásban palackokban és poharanként kaphatók!

Jó házbért fizetek egy 3 szoba, konyha s esetleges melléképületekből álló lakásért. Szerződést több évre kötök. Bővebbet e lap szerkesztőségénél. 193 3-3

Szászvárosra érkező vonatok menetrendje:

Érvényes 1926. május 15 től.

Tövis felől érkezik:

Személyvonat	1 óra 30 p.-kor (éjjel)	
Gyors	1 " 57 "	Déváig
Vegyes	5 " 57 "	
Személy	8 " 12 "	
Gyors	8 " 30 "	
Személy	17 " 53 "	

Arad felől érkezik:

Személyvonat	2 óra 58 p.-kor	
Gyors	4 " 46 "	
Vegyes	4 " 32 "	Alkenyérig
Személy	10 " 59 "	
Személy	19 " 47 "	
Gyors	21 " 44 "	

Express vonatok:

Arad felől érkezik	10 óra 38 perckor
Tövis	19 " 52

Ezen vonatok Szászvárosban nem állanak meg.

Vonatjáratok a megyében:

Déváról indul Tövis felé:	gyors	személy
	4 06	9 41
	21 05	18 32
Déváról indul Arad felé:	9 16	9 40
	2 40	19 07

Piski—Vajdahunyad.

Piskiről indul	4 33, 16 10, 21 20, 11 15, 7 05
Vajdahunyadról indul	0 37, 5 47, 8 05, 14 10, 15 70

Piski—Petrozsény.

Piskiről indul	4 40, 10 40, 21 40
Petrozsényből	5 03, 14 45, 22 01

Alvinc—Nagyszében.

Alvincről indul	4 23, 12 10, 17 30
Szebenből	3 40, 12 20, 19 30

Alkenyér—Kudzsir.

Alkenyérről indul	1 45, 5 20, 12 30, 20 30
Kudzsirról	2 42, 6 50, 16 20, 23 32

A legjobb, a legzamatosabb sör a
Tordai sörgyár Részvénytársaság
söre.

Nagyban és kicsinyben kapható a Schuleri Frigyes szeszgyár Rt.-nál Orăștie

?? A ??

Schuleri Frigyes szeszgyár Rt. ajánlja:

elsőrangú likőr-különlegességeit, továbbá mindenféle pálinka-, rum- és borpárlatait, ugyszintén a kiváló zamatu küüllömenti **fajborait** hordókban és palackokban

A „Tordai sörgyár Rt.“ söreinek a híres „LUX“ sörnek is főnagyraktára.

186 5-16